

Bütün AB Ülkelerinin İnovasyon Politikaları Var...

Aykut Göker

İnovasyon, ulusal inovasyon sistemi vb. konularda yazılanlara çoğumuz yabancıyız. Toplum olarak üretimde bir yerlerde kalmışsak, sanayi toplumlarında artık sıradanlaşmaya başlamış bazı kavramlara yabancılık duymamız doğal. Bu doğal da, sonunda, İngiliz Sanayi Devrimi'nin pek farkına varmayan Osmanlı İmparatorluğu'nun durumuna düşmeyelim. Bugün sizlere, geçen yıl, Avrupa Toplulukları Komisyonu'nca Bakanlar Konseyi ve Avrupa Parlamentosu'na sunulan, "Bilginin Yönlendirdiği [Bilginin Muharrık (Devindirici) Güç İşlevi Gördüğü] Bir Ekonomide İnovasyon" başlıklı, sıradan bir bilgi notundan^(*) kısa bir bölüm sunacağım. Bölümün başlığı; "**Bütün Üye Devletlerin İnovasyon Politikaları Var**". Şöyle deniyor:

"İnovasyon politikası ekonomi, sanayi ve araştırma politikaları gibi geleneksel politikaları birbirine bağlayan yatay bir politika haline geldi. Bütün Avrupa Birliği Üyesi Devletler inovasyon politikası için yeni yapılar ve araçlar geliştirme konusunda ciddi çabalar göstermektedirler. Göze çarpan üç ana yönelim şudur:

- İnovasyonun bir 'sistem' meselesi olduğu gerçeğine dayanan yeni idari yapıların oluşturulması;
- İnovasyon ihtiyacının farkında olunmasını sağlamak; bilim [topluluğu], sanayi [kesimi] ve genel kamuoyu arasında daha yoğun bir diyalogun teşviki;
- Stratejik bir vizyon geliştirilmesi ve [uzun vadeli gelecek için] inovasyon öngörü[foresight]sünde bulunulması.

"Örneğin, Fransızlar'ın 1999 tarihli, İnovasyon ve Araştırmaya Dair Kanun'ları, kamu araştırma kurumlarından ekonomiye teknoloji transferini ve yenilikçi firmaların kurulmasını özendirmeye yönelik bir dizi önlem getirmektedir.

"Birçok ülke ya 'inovasyon konseyi' kurmuştur ya da geleneksel 'bilim konseyleri'nin ilgi alanlarını inovasyona doğru genişletmiştir. İnovasyonda başarı gösteren ülkeler, uzun süredir var olan, böylesi, yüksek düzeydeki koordinasyon yapılarının, bakanlıklar arasındaki kısır egemenlik alanı çekişmelerinin üstesinden gelinmesinde, çok önemli bir rol oynadığı görüşündedirler. Bazı ülkeler, bakanlıkların ilgi ve sorumluluk alanlarını yeniden tanımlamaya başlamışlar; hattâ, adlarından inovasyonu güçlendirme hedefleri açıkça anlaşılan bakanlıklar kurmuşlardır.

"Üye Devletlerde İnovasyon Politikalarındaki Eğilimler

"Üye Devletler şu konulardaki desteklerini sürdürmüşlerdir:

- Şirketlerce yürütülen araştırmaların teşviki,
- İnovasyon finansmanının geliştirilmesi,
- Teknolojiyi özümseme ve inovasyon yönetimi konusunda KOBİ'lerin özendirilmesi.

"Yukarıdakilere ek olarak şu öncelikler gündemdedir:

- Araştırma [kurumları], üniversite ve şirketler arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi,

- İnovasyon sürecinde yer alan şirketler ve diğer organizasyonlar arasındaki ‘kümeleşmeler’in ve diğer işbirliği biçimlerinin teşviki,
- Teknoloji tabanlı şirket kurmanın teşviki.

“Üç konuda daha giderek artan bir ilginin ortaya çıktığı görülmektedir:

- Yenilikçi işletmelere ilişkin idari işlemlerin basitleştirilmesi,
- İnovasyon ve araştırmayı teşvik için vergi düzenlemeleri vb. dolaylı yolların kullanılması,
- Stratejik bir inovasyon ve araştırma vizyonunun geliştirilmesi ve daha geniş bir kamuoyu kesiminin bu konuda farkındalığının (‘awareness’) artırılması.

“Son olarak şu genel eğilimlerden söz edilebilir:

- İnovasyon politikasına sistemik yaklaşım,
- Ulusal ve bölgesel politikaların birbirini daha çok tamamlar hale getirilmesi,
- Kamu/özel sektör ortaklıklarında yeni biçimler,
- İnovasyonu kolaylaştıran bir araç olarak kamu politikasının yeni rolü,
- Globalizasyon meseleleriyle uğraşılması.”

Aktardığım bu bilgi notunun yorumunu size bırakıyorum.

agoker@ttgv.org.tr

(*) Notu bana ulaştıran Prof.Dr. M. Durgut’a teşekkürlerimle.

CBT, 24 Mart 2001.